

Nr 545.

Av herr **Holmgren**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 192, med förslag till militärt tjänstepensionsreglemente m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 192 med förslag till militärt tjänstepensionsreglemente m. m. föreslås bl. a., att det nya reglementet skall äga tillämpning även å innehavare av beställning såsom flaggkorpral eller högbåtsman.

För dessa beställningshavare skola, enligt förslaget, tillämpas följande pensionsunderlag och pensionsavdrag:

för högbåtsman: pensionsunderlag 1,764 kronor och pensionsavdrag 54 kronor, samt

för flaggkorpral: pensionsunderlag 1,776 kronor och pensionsavdrag 54 kronor.

I § 33 av reglementsförslaget föreslår Kungl. Maj:t, att reglementet skall träda i kraft den 1 juli 1935, dock med iakttagande av vissa begränsningar. Sålunda skall bland annat gälla, att äldre pensionsföreskrift skall lända till efterrättelse för den, som den 30 juni 1935 innehar beställning såsom flaggkorpral eller högbåtsman, om han inom viss av Kungl. Maj:t bestämd tid hos den myndighet, som äger att från tjänsten avskeda, anmäler, att han icke vill vara underkastad reglementets bestämmelser.

För flaggkorpraler och högbåtsmän hava provisoriska pensioneringsbestämmelser hittills gällt. Jämlikt kungörelse den 31 maj 1929 (SFS nr 112) gäller sålunda såsom särskilt pensionsunderlag 1,776 kronor för flaggkorpral och 1,704 kronor för högbåtsman; några pensionsavgifter hava dessa hittills icke haft att erlægga. För ifrågavarande beställningshavare hava sålunda hittills tillämpats de för marinens gemenskap gällande pensioneringsgrunderna, och vid fullt antal tjänsteår hava de sammanlagda pensionsförmånerna för flaggkorpral utgjort 1,404 kronor och för högbåtsman 1,368 kronor.

1934 års militärpensions-sakkunniga hade föreslagit samma pensionsunderlag som de i den kungl. propositionen föreslagna, medan pensionsavdraget av sakkunnigas majoritet hade föreslagits till 42 kronor för år; några särskilda övergångsbestämmelser till det nya reglementet hade icke föreslagits för dessa beställningshavares del.

Det framgår redan av den i propositionen lämnade redogörelsen, att såväl de militära myndigheterna som också försvarsväsendets underbefälsförbund, vilken personalsammanslutning här ifrågavarande beställningshavare tillhöra, i yttranden över de sakkunnigas betänkande framhållit, att flaggkorpraler och högbåtsmän med nuvarande avlöningsförmåner svårigen förmå att bidra till sin egen pensionering. De lära heller icke

kunna åläggas att göra detta, enär något förbehåll om skyldighet för dem att underkasta sig nya pensioneringsbestämmelser icke finnes infört i avlöningsreglementet för manskap; ej heller i annan ordning har något förbehåll i sådant syfte stadgats för dem.

I sitt underdåniga yttrande över militärpensionssakkunnigas förslag framhöll försvarsväsendets underbefälsförbund, att flaggkorpraler och högbåtsmän under budgetåret 1934/1935 grundat gratialrätt i flottans pensionskassa, och att de till följd härav måste erlægga gratialavgifter, vilka i allmänhet uppgå till ett 90-tal kronor och lägst till 75 kronor för år, och att de icke förmå att därutöver erlægga avgifter för sin egenpensionering, med mindre de få förbättring i sina lönevillkor. Det vore dock önskligt, att de nya pensioneringsbestämmelserna bleve tillämpliga å dem, och borde därför löneförbättring beredas dessa beställningshavare.

Om erforderlig löneförbättring har förbundet också gjort framställning i en till Konungen den 7 december 1934 ingiven framställning. Däri har förbundet erinrat om, att »1934 års avlöningsrevision för icke ordinarie personal» den 30 oktober samma år framlagt förslag därom, att samtliga befattningshavare av ifrågavarande kategori i de tjugu lägsta lönegraderna skola erhålla den löneförbättring, som följer av att de höjas en löneklass — dock med undantag för de i högsta löneklassen i resp. lönegrad placerade — då de bliva delaktiga såväl av tjänstepensionsrätt som familjepensionsrätt, varigenom dessa befattningshavare komma att beredas compensation för den löneminskning, som följer av pensionsavdrag för tjänste- och familjepensionering. Då flaggkorpraler och högbåtsmän fått sin familjepensionering ordnad och beräknas få tjänstepensionsrätt borde, enligt förbundets uppfattning, motsvarande löneförbättring beredas dem, samtidigt med att tjänstepensionsfrågan ordnas. Även om så bleve fallet, skulle avdragen komma att uppgå till större belopp, än som motsvarade skillnaden mellan två löneklasser.

Förbundet framhöll vidare, att man visserligen år 1925 — såsom framgår av Kungl. Maj:ts proposition nr 50 nämnda år, och till vilken finansministern i nu förevarande proposition hänvisar — vid flaggkorprals- och högbåtsmannabeställningarnas inrättande förutsatte, att dessa beställningshavare skulle grunda såväl tjänste- som familjepensionsrätt, men även om detta förutsattes, så räknade man med en viss löneskillnad mellan flaggkorpraler och korpraler med enahanda tjänstetid; för högbåtsmännen beräknades då samma lön som för korpraler. Löneskillnaden mellan flaggkorpraler och korpraler försvinner till större delen genom att pensionsavdrag skall göras, och högbåtsmännen få betydligt lägre nettolöner än i tjänsten jämnåriga och t. o. m. yngre korpraler. Vidare borde, framhöll förbundet, bemärkas den låga löneställningen för flaggkorpraler och högbåtsmän; för en flaggkorpral i Stockholm uppgår månadslönen, inberäknat dyrtidstillägg och kontant ersättning för naturaförmåner, till högst omkring 250 kronor och härifrån kommer vid tjänstepensioneringens genomförande

att avgå omkring 13 kronor såsom avdrag för tjänste- och familjepensionering. Befordringsmöjligheterna äro heller icke de år 1925 beräknade; vid Karlskrona örlogsstation kan man beräkna, att flaggkorpralerna befordras till underofficerare vid 38 $\frac{1}{2}$ års ålder och vid Stockholms örlogsstation vid 37 års ålder medan det vid kustartilleriet ställer sig ännu sämre.

Den ifrågavarande framställningen om löneförbättring har varit remitterad till de militära myndigheterna för yttrande, och samtliga de hörda myndigheterna hava vitsordat behovet av sådan förbättring för dessa beställningshavare samt tillstyrkt framställningen. Myndigheterna vid Karlskrona örlogsstation hava samtidigt upplyst, att ej mindre än 17 flaggkorpraler och 28 högbåtsmän vid denna station avstått från gratialrätt, enär de icke ansett sig av sina avlöningsförmåner kunna avstå något belopp för erläggande av med gratialrätten förenade avgifter.

Dessa särskilda omständigheter för flaggkorpraler och högbåtsmän synas mig böra beaktas, när det gäller att taga ställning till frågan om pensionsavdrag för dem. Då frågan om att bereda löneförbättring för dem ännu icke varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning, torde riksdagen icke nu vara beredd att taga ställning till den frågan, men det synes mig föreligga särskilda skäl för att befria ifrågavarande beställningshavare från pensionsavdrag, till dess frågan om löneförbättring blivit slutbehandlad.

I Kungl. Maj:ts proposition föreslås för officerare och underofficerare m. fl. en betydande höjning av pensionsavdragens belopp i jämförelse med de hittills bestämda pensionsavgifterna. Kungl. Maj:t föreslår emellertid sådana övergångsbestämmelser, att de förhöjda pensionsavdragen icke skola tillämpas förrän efter beställningshavarens uppflyttning till högre lönegrad. Denna övergångsbestämmelse föreslås dock endast för beställningshavare, som enligt nu gällande bestämmelser har att erlægga pensionsavgift för egenpensionering. Samma bestämmelser synas kunna tillämpas för flaggkorpraler eller högbåtsmän, därest de icke i detta sammanhang kunna tillerkännas löneförbättring. Principiellt bör det icke vara någon skillnad för dessa, även om de hittills varit befriade från pensionsavgifter för egenpensionering.

Skulle sådan övergångsanordning icke finnas lämplig, synes i vart fall böra föreskrivas, att flaggkorpral och högbåtsman, som jämlikt de av Kungl. Maj:t för dessa beställningshavare föreslagna bestämmelserna i fråga om reglementets tillämpning anmäler, att han icke vill vara underkastad reglementets bestämmelser, utan hinder härav skall äga få reglementet å sig tillämpat, sedan beslut meddelats i frågan om beredande av löneförbättring för dessa beställningshavare.

På grund av det sålunda anförda får jag härmed hemställa,

att riksdagen vid fastställande av militärt tjänstepensionsreglemente måtte bereda flaggkorpraler och högbåtsmän möjligheter att få detta reglemente å sig tillämpat utan att de f. n. åläggas att vidkännas pensionsavdrag.

Stockholm den 27 mars 1935.

Bj. Holmgren.
